

Република Србија
АПЕЛАЦИОНИ СУД У НИШУ
Гж1 493/2017
18.04.2018. године
Н и ш

У ИМЕ НАРОДА

АПЕЛАЦИОНИ СУД У НИШУ, у већу састављеном од судија Јелене Јовановић, председника већа, Ружице Јовановић и Зорице Цветковић, чланова већа, у правној ствари тужиоца Д.С. из, кога заступа пуномоћник Д.С., адвокат из, против туженог Јавног предузећа „Србијашуме” Шумског газдинства „Врање“ из Врања, кога заступа пуномоћник Владимир Станојковић из, ради поништаја решења о отказу уговора о раду, одлучујући о жалбама странака, изјављеним против пресуде Основног суда у Сурдулици – Судске јединице у Владичином Хану II - 5 П1. бр. 120/16 од 26.10.2016. године, исправљене решењем истог суда од 27.03.2017. године, у седници већа одржаној дана 18.04.2018. године, донео је следећу

ПРЕСУДУ

ОДБИЈАЈУ СЕ као неосноване жалбе тужиоца Д.С. из В. Х. и туженог Јавног предузећа „Србијашуме” Шумског газдинства „Врање“ из Врања и **ПОТВРЂУЈЕ** пресуда Основног суда у Сурдулици – Судске јединице у Владичином Хану II - 5 П1. бр. 120/16 од 26.10.2016. године, исправљена решењем истог суда од 27.03.2017. године.

Образложење

Првостепеном пресудом, ставом првим изреке, поништено је као незаконито решење туженог број 831 од 10.04.2007 године, којим је тужиоцу отказан уговор о раду,

а другим ставом изреке је одбијен тужбени захтев у делу, у коме је тужилац тражио да га тужени врати на рад, док је ставом трећим изреке тужени обавезан да тужиоцу накнади трошкове поступка у износу од 342.700,00 динара, са законском затезном каматом почев од дана извршности одлуке о трошковима поступка па до исплате.

Решењем истог суда од 27.03.2017. године исправљена је наведена пресуда у уводу исте, тако што је дописано назначење да се пресуда изриче у име народа а исправљена је и поука о правном леку где се уместо речи „решења“ уписује реч „пресуде“

Против наведене пресуде благовремено је тужилац изјавио жалбу, којом је побија у ставу другом изреке из свих законских разлога, са предлогом да се иста у побијаном делу преиначи и тужбени захтев у целости усвоји.

Благовременом жалбом тужени побија првостепену пресуду у ставу првом и трећем изреке из свих законских разлога, са предлогом да се побијана пресуда у том делу преиначи и тужбени захтев одбије у целости.

Испитујући првостепену пресуду на основу одредбе члана 386. става 3. Закона о парничном поступку („Службени гласник РС“ број 72/11, 55/14), Апелациони суд је нашао да су жалбе неосноване.

Побијана пресуда није захваћена битним повредама одредаба парничног поступка из члана 374. става 2. тачке 1., 2., 3., 5., 7. и 9. ЗПП, на које повреде Апелациони суд пази по службеној дужности, нити повредама из тач. 12. исте законске одредбе на које се неосновано жалбама странака указује, јер пресуда садржи разлоге о одлучним чињеницама на којима је првостепени суд засновао своју одлуку.

Према утврђеном чињеничном стању, тужилац је био у радном односу на неодређено време код туженог, на радном месту пословође у шумарству, који му је престао решењем туженог број 831 од 10.04.2007. године, због тога што почев од 27.02.2007. године није долазио на посао, а није доставио туженом доказ о привременој

спречености за рад или на други начин оправдао одсуство, чиме је учинио повреду радне обавезе у виду неоправданог изостанка са рада четири радна дана узастопно или пет радних дана са прекидима у току 12 месеци, прописану Правилником о раду туженог.

Годинама уназад тужилац се амбулантно и стационарно лечио од алкохолизма и често је туженом достављао медицинску документацију о привременој спречености за рад, а у периодима када није правдао одсуствовање са рада, тужени му је одобравао неплаћена одсуства, али до излечења није дошло.

Налазом и мишљењем медицинског вештака утврђено је да се тужилац у време извршења повреде радне обавезе налазио у тешкој токсипсихоманској фази болести хроничног алкохолизма, у којој је услед психичке зависности од алкохола опала толеранција на могућност апстиненције, због чега му је урачунљивост смањена, јер није у стању да управља својим поступцима и да схвати значај свог понашања, тако да му је способност одлучивања битно смањена, са којих разлога није био у стању да схвати последице одсуства са рада и значење тужениковог упозорења о постојању разлога за отказ уговора о раду.

Претходном пресудом првостепеног суда ПП. бр. 1056/10 од 26.05.2010. године, потврђеном пресудом овог суда Гж. 1. бр. 2360/10 од 20.10.2010. године, одбијен је тужбени захтев тужиоца за поништај оспореног решења о престанку радног односа, али је Врховни касациони суд, пресудом Рев2 1477/2015 од 25.02.2016. године укинуо наведене одлуке нижестепених судова и предмет вратио на поновно суђење првостепеном суду, који је у поновном поступку донео сада побијану пресуду.

Одредбом члана 179. тач. 2. Закона о раду ("Службени гласник РС" број 24/05, 61/05) прописано је да послодавац може да откаже уговор о раду запосленом ако за то постоји оправдани разлог који се односи на радну способност запосленог, његово понашање и потребе послодавца и то ако запослени својом кривицом учини повреду радне обавезе утврђене општим актом или уговором о раду, а тач. 3. истог члана ако не поштује радну дисциплину прописану актом послодавца, односно ако је његово

понашање такво да не може да настави рад код послодавца.

Одредбом члана 68. тачке 5. Правилника о раду туженог од 28.12.20105. године прописано је да послодавац може да откаже уговор о раду ако запослени не поштује радну дисциплину, у случају ако неоправдано узастопно одсуствује са рада четири радна дана или неоправдано изостаје са рада највише пет радних дана са прекидима у току 12 месеци.

Уговором о раду закљученим између странака 01.03.2004. године, у чл. 14. ст. 2. тач. 25. предвиђено је да послодавац може да откаже уговор о раду на основу одредаба Закона о раду, ако запослени својом кривицом учини повреду радне обавезе са истом садржином као у чл. 68. тач. 5. поменутог Правилника о раду.

Код овако утврђеног чињеничног и правног стања, првостепени суд је правилно закључио да је тужилац заиста учинио повреду радне обавезе, али да у овој правној ствари недостаје кривица тужиоца, као суштински елемент који искључује одговорност за учињену повреду.

Радна обавеза се може повредити чињењем или пропуштањем, али да би запослени био оглашен одговорним за повреду, неопходан услов је постојање његове кривице за исту, при чему је урачунљивост нужна претпоставка виности, јер изостанак урачунљивости искључује одговорност за учињену повреду. Урачунљивост је психичко стање починиоца у време извршења повреде радне обавезе или дисциплине и подразумева способност запосленог да самостално доноси одлуке, управља својим поступцима и схвати значај свога дела и понашања. Способност за расуђивање је елемент свести и испољава се у могућности запосленог да схвати значај својих поступака. Способност за одлучивање је вољни елемент и огледа се у могућности запосленог да управља својим радњама, односно да има власт над собом. Како је медицинским вештачењем поуздано утврђено да тужилац у време одсуства са рада, као и у време пријема упозорења о постајању разлога за отказ уговора о раду, као последица болести алкохолизма у поодмаклој фази, није био у стању да управља својим поступцима и да схвати значај свог понашања, због чега му је способност одлучивања

била битно смањена, у то време није био урачунљив па сходно томе не постоји његова одговорност за повреду радне обавезе стављене на терет.

Наводима жалбе туженог се истиче да је здравствено стање тужиоца од првог вештачења па до допунског од 28.06.2016. године, измењено и да не може на њему да се заснива одлука суда. Међутим, исти вештак медицинске струке, неуропсихијатар је у основном налазу од 17.07.2009.године, као и приликом изјашњења на рочишту дана 26.05.2010. године, био изричит да тужилац болује од хроничног алкохолизма, тако да ови наводи жалбе нису од утицаја на другачије одлучивање.

Са наведених разлога, жалба туженог, изјављена против става првог побијане пресуде је одбијена као неоснована и пресуда у том делу потврђена.

Неоснована је и жалба тужиоца, којом побија одлуку из другог става изреке, јер је побијана пресуда и у том делу заснована на закону.

Одредбом из члана 191. Закона о раду је прописано да ако суд донесе правоснажну одлуку којом је утврђено да је запосленом незаконито престао радни однос, суд ће одлучити да се запослени врати на рад, ако запослени то захтева (став 1.), а поред враћања на рад, послодавац је дужан да запосленом исплати накнаду штете у висини изгубљене зараде и других примања која му припадају по закону, општем акту и уговором о раду и уплати доприносе за обавезно социјално осигурање (став 2.).

Решењем Републичког фонда за пензијско и инвалидско осигурање – Филијале у Врању од 29.04.2015. године, а на основу налаза и мишљења надлежне лекарске комисије Фонда, код тужиоца је утврђен потпуни губитак радне способности као последица наведене болести и признато му је право на инвалидску пензију почев од 10.12.2014. године.

Наиме, наведена одредба чл. 191. Закона о раду, прописује обавезу послодавца за враћање на рад запосленог коме је незаконито престао радни однос, једино ако запослени то захтева. У конкретном случају, потпуни и трајни губитак радне

способности означава стање које се према члану 21. Закона о пензијском и инвалидском осигурању ("Службени гласник РС" број 34/03, 64/04, 84/04, 85/05, 101/05, 63/06) не може отклонити лечењем или медицинском рехабилитацијом, тако да нема места враћању на рад запосленог који није способан да ради, али то не значи, како погрешно указује тужилац жалбом, да је тиме искључено и право на накнаду штете, јер тужилац може у посебној парници да захтева од туженог исплату изосталих зарада и других примања која му припадају по основу незаконитог престанка радног односа, и то почев од престанка радног односа па до признавања права на пензију.

Потврђена је и одлука о трошковима поступка, јер је донета правилном применом чланова 153. и 154. ЗПП.

Са изнетих разлога, на основу одредбе члана 390. ЗПП, одлучено је као у изреци.

АПЕЛАЦИОНИ СУД У НИШУ, дана 18.04.2018. године, Гж1 493/2017

**Записничар,
Немања Вуковић**

**Председник већа – судија,
Јелена Јовановић**

**Судија известилац,
Зорица Цветковић**